

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Irena Lipowicz

Warszawa, 11. III. 2015

KMP.573.52.2014.MMa

Pan
Piotr Zientarski
Przewodniczący Komisji
Ustawodawczej
Senat Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Przewodniczący,

W dniu 29 grudnia 2014 r. Rzecznik Praw Obywatelskich skierował do Ministra Sprawiedliwości i do wiadomości Ministra Edukacji Narodowej wystąpienie generalne w sprawie braku właściwych regulacji prawnych dotyczących sytuacji przebywających w placówkach resocjalizacyjnych nieletnich, będących w ciąży oraz nieletnich matek i ich dzieci po urodzeniu. W wystąpieniu wskazano ich obecną sytuację nie wypracowania przez właściwych ministrów jakichkolwiek rozwiązań prawnych w tej mierze. Dodatkowo wskazano, iż obecna sytuacja tych nieletnich w ciąży i matek po urodzeniu dziecka, narusza konstytucyjny porządek prawny. Treść wystąpienia przesyłam w załączeniu.

W dniu 10 lutego 2015 r. do Biura RPO wpłynęła odpowiedź Sekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, z której wynika, iż zagadnienie będzie w dalszej mierze dyskutowane, celem wypracowania rozwiązań. Treść odpowiedzi przesyłam w załączeniu.

Trzeba zauważyć, iż obecne regulacje prawne, tj. art. 96 § 2 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (dalej: k.r.o) dają nieletniej matce możliwość opieki nad dzieckiem - *Rodzice, którzy nie mają pełnej zdolności do czynności prawnych uczestniczą w sprawowaniu bieżącej pieczy nad osobą dziecka i w jego wychowaniu, chyba że sąd opiekuńczy ze względu na dobro dziecka postanowi inaczej.* Ponadto z dyspozycji art. 113 § 1 k.r.o. wynika, że *niezależnie od władzy rodzicielskiej rodzice oraz ich dziecko mają prawo i obowiązek utrzymywania ze sobą kontaktów. Kontakty z dzieckiem obejmują w szczególności przebywanie z dzieckiem i bezpośrednie porozumiewanie się (art. 113 § 2 k.r.o.).*

Zdaniem Rzecznika Praw Obywatelskich - co wielokrotnie wyrażał - placówki resocjalizacyjne powinny dysponować domami (lub oddziałami), a nawet pokojami dla matki i dziecka, w których nieletnie mogłyby przebywać wraz ze swoimi dziećmi w odpowiednich warunkach. Uregulowania prawnego zatem wymaga, stworzenie właściwych warunków organizacyjnych w placówkach resocjalizacyjnych do pomocy w opiece dla nieletniej matki i jej dziecka. Rzecznik Praw Obywatelskich od samego początku proponuje, aby tworząc uregulowania prawne pobytu nieletnich matek w ośrodkach resocjalizacyjnych, uczynić to na wzór art. 87 § 3 i 4 Kodeksu karnego wykonawczego (dalej: k.k.w.). Kolejnym krokiem byłoby wówczas opracowanie aktu wykonawczego (wzorem delegacji ustawowej z art. 87 § 5 k.k.w.), w którym m.in. zostałyby wskazane placówki adresowane dla nieletnich matek oraz warunki jakie muszą one spełniać.

Mając na uwadze wagę opisanego zagadnienia, a także niesatysfakcjonującą odpowiedź Ministra Sprawiedliwości, uprzejmie proszę o podjęcie inicjatywy ustawodawczej, która zapewni odpowiednie warunki i odpowiednią opiekę nieletnich w ciąży oraz nieletnich matek i ich dzieci po urodzeniu, w placówkach resocjalizacyjnych.

Załącznik 2

Łezorz Wynery Goswaku

Janina Jipow